

LATVIJAS REPUBLIKAS EKONOMIKAS MINISTRIJA
PATĒRĒTĀJU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS CENTRS

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV – 1010 ♦ tālr. (+371) 67388624 ♦ fakss (+371) 67388634 ♦ e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

LĒMUMS

Rīgā

2014.gada 29.maijā

Nr. E03-PTU-K34-16

Par administratīvā soda uzlikšanu

Par negodīgas komercprakses īstenošanu, par kuru paredzēts administratīvais sods Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta trešajā daļā

Patērētāju tiesību aizsardzības centra Patērētāju tiesību uzraudzības departamenta direktore/ iestādes direktora vietniece Ieva Baldiņa - Brūklīte,

piedaloties SIA „TV 3 LATVIA”
juridiskā adrese: Dzelzavas ielā 120G, Rīgā, LV-1021
reģistrācijas numurs: 40103065880
pilnvarotajai pārstāvei: (...)

izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu un konstatēja:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC), ņemot vērā personas sniegtu informāciju un pamatojoties uz Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma (turpmāk – NKAL) 14.panta pirmo daļu, 15.panta pirmās daļas 1.punktu, ir izvērtējis SIA „TV 3 LATVIA” (turpmāk – Sabiedrība) īstenotās komercprakses, izplatot informāciju par televīzijas kanāla/ programmas TV3 (turpmāk – TV3) pārraidīšanas pārtraukšanu SIA „Lattelecom” interaktīvajā televīzijā un izteikto aicinājumu noslēgt līgumu ar citu pakalpojumu sniedzēju, atbilstību normatīvo aktu prasībām.

[1] Saskaņā ar PTAC rīcībā esošo informāciju Sabiedrība 2014.gada martā televīzijā un interneta vietnē www.tv3.lv izplatīja šāda satura paziņojumus: „(..) Mēs prasām mazāk kā 18 euro centus mēnesī par abonentu, kas ir nieks salīdzinājumā ar abonēšanas maksu par Lattelecom interaktīvo televīziju (..) Iespējams, no 1.aprīļa Lattelecom interaktīvajā televīzijā kanālu TV3 vairs nepārraidīs. Ja vēlaties turpināt mūs skatīties, aicinām jūs noslēgt līgumu ar operatoru, kuram rūp savi klienti. (..)”; „Tā kā līdz šim Lattelecom nav noslēdzis jaunu līgumu ar TV3, vēlamies laikus

informēt, ka, iespējams, no 1.aprīļa Lattelecom interaktīvajā televīzijā kanālu TV3 vairs nepārraidīs. Aicinām skatītājus, kuri arī turpmāk vēlas skatīties TV3, noslēgt līgumu ar operatoru, kuram rūp savi klienti” (turpmāk – Paziņojumi).

[2] 2014.gada 24.martā PTAC saņemta Sabiedrības 2014.gada 20.marta vēstules Nr.2/14-41 *Par izplatītajiem paziņojumiem informatīvajā telpā*, kurā sniegta Sabiedrības viedoklis saistībā ar izplatītajiem Paziņojumiem un citu informāciju, kopija. Tajā Sabiedrība informē par Sabiedrības un SIA „Lattelecom” (turpmāk – Lattelecom) pārrunām kontekstā ar cenas piedāvājumu Lattelecom interaktīvās televīzijas platformai, uzsverot, ka Sabiedrības cenas piedāvājums attiecībā uz TV3 ļoti būtiskos aspektos ir saistīts ar papildus tiesībām, kas ir atšķirīgas no maksas virszemes platformas pakalpojuma – arhīva, ieraksta u.c. tiesības. Sabiedrība paskaidro, ka lēmumu par skatītāju informēšanu par iespējamām izmaiņām tā pieņēma, ņemot vērā sarunu laikā pausto nostāju, ka Lattelecom nav pieņemams Sabiedrības cenu piedāvājums un ka Lattelecom negatavojas pēc 2014.gada 1.aprīļa ietvert interaktīvās televīzijas platformā TV3. Sabiedrība īsteno atbildīgu politiku attiecībā pret saviem skatītājiem un laicīgi informē par sagaidāmajām izmaiņām, un patērētāji nekādā veidā netiek un nevar tikt maldināti, jo Sabiedrības izplatītajā reklāmas klipā ir norādīta arī Lattelecom virszemes platforma, kur TV3 būs pieejams skatītājiem. Līdz ar to Sabiedrības izplatītā informācija nevar tikt interpretēta kā aicinājums galalietotājiem atteikties no Lattelecom pakalpojumiem.

[3] 2014.gada 31.martā, konstatējot iespējamās negodīgas komercprakses īstenošanas pazīmes, pieņemts lēmums par lietvedības uzsākšanu administratīvā pārkāpuma lietā.

[4] 2014.gada 4.aprīlī vēstulē Nr.3.2.-1-K-34; K-35; K-43/2725 PTAC, lai pilnīgi un vispusīgi izvērtētu gan Sabiedrības, gan Lattelecom īstenojamās komercprakses atbilstību normatīvo aktu prasībām, pieprasīja Lattelecom iesniegt lietas izskatīšanai nepieciešamo informāciju, tostarp informāciju par patērētāju skaitu, kuri noslēguši līgumus par Sabiedrības interaktīvās televīzijas izmantošanu, to, cik patērētāju ir vērsušies Lattelecom saistībā ar Sabiedrības paziņojumu par iespējamu TV3 pārraidīšanas pārtraukšanu Lattelecom interaktīvajā televīzijā un izteikto aicinājumu noslēgt līgumu ar citu pakalpojumu sniedzēju, un to, cik patērētāju, kuri izmanto Lattelecom interaktīvo televīziju, ir izteikuši lūgumu lauzt līgumu ar Lattelecom kopš Sabiedrības paziņojuma par iespējamu TV3 pārraidīšanas pārtraukšanu Lattelecom interaktīvajā televīzijā un izteikto aicinājumu noslēgt līgumu ar citu pakalpojumu sniedzēju (ja šāda informācija ir Lattelecom rīcībā).

[5] 2014.gada 7.aprīlī vēstulē Nr.3.2.-1-K-34; K-35; K-43/2773 PTAC nosūtīja Sabiedrībai uzaicinājumu uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu, nosakot lietas izskatīšanu 2014.gada 23.aprīlī, kā arī pieprasīja līdz 2014.gada 17.aprīlim iesniegt lietas izskatīšanai nepieciešamo informāciju un pierādījumus (turpmāk – Uzaicinājums).

[6] 2014.gada 14.aprīlī PTAC saņemts Sabiedrības lūgums pagarināt termiņu informācijas un pierādījumu iesniegšanai līdz 2014.gada 28.aprīlim, kā arī atlikt administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu. Ņemot vērā Sabiedrības lūgumu un motivāciju pieprasītās informācijas sniegšanas termiņa pagarinājumam un administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas atlikšanai, PTAC ar 2014.gada 17.aprīļa vēstuli Nr.3.2.-1-K-34/3100 pagarināja pieprasītās informācijas un pierādījumu iesniegšanas termiņu līdz 2014.gada 28.aprīlim un noteica lietas izskatīšanu 2014.gada 9.maijā.

[7] 2014.gada 15.aprīlī saņemta Lattelecom atbildes vēstule, kurā cita starpā sniegta šāda informācija:

[7.1] Lattelecom jau 2014.gada 20.februārī aicināja Sabiedrību uzsākt sarunas par programmas TV3 retranslāciju Lattelecom interaktīvās televīzijas platformā periodam no 2014.gada 2.aprīļa. Puses turpināja intensīvas sarunas un saraksti visu 2014.gada martu. Puses tikās vēl 2014.gada 31.martā, lai pārrunātu Lattelecom komerc piedāvājumu, bet skaidra galīgā vienošanās netika panākta.

[7.2] Lattelecom ir saņēmis noteiktu skaitu klientu jautājumu saistībā ar televīzijas kanāla TV3 retranslācijas pārtraukšanu. Lattelecom ir vērsies zināms skaits interaktīvās televīzijas pakalpojumu lietotāju ar lūgumu izbeigt noslēgto elektronisko sakaru pakalpojumu līgumus saistībā ar programmas TV3 retranslācijas pārtraukšanu.

[8] 2014.gada 29.aprīlī PTAC saņemta Sabiedrības vēstule *Par TV3 īstenoto komercpraksi*, kurā Sabiedrība sniedz turpmāk minēto informāciju:

[8.1] Sabiedrība norāda uz to, ka PTAC secinājums par Sabiedrības izdarīto NKAL pārkāpumu ir pretrunā ar nevainīguma prezumpcijas principu.

[8.2] Sabiedrība var iesniegt pierādījumus par izplatītās informācijas „mēs prasām mazāk kā 18 euro centus mēnesī par abonentu” patiesumu lietas izskatīšanas laikā, norādot, ka sarunas starp Lattelecom un Sabiedrību notiek par konkrētiem cenu piedāvājumiem.

[8.3] Sabiedrība paskaidro, ka tā uzsāka pārrunas par TV3 retranslēšanu no 2014.gada 2.aprīļa ar Lattelecom 2014.gada martā, kas ir ierasta prakse pušu sadarbībā vairāku gadu garumā. Sabiedrībai visā sarunu gaitā veidojās viedoklis, ka visdrīzāk netiks panākta vienošanās par attiecīgā līguma noslēgšanu.

[8.4] Sabiedrība izplatīja Paziņojumus TV3 2014.gada marta pēdējās divās nedēļās, kā arī interneta vietnē www.tv3.lv, un precizēta informācija tiks iesniegta lietas izskatīšanai laikā.

[8.5] Sabiedrība uzskata, ka tā pārraidīja Paziņojumus saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību. Paziņojumu saturā ietvertā informācija bija patiesa un būtiska TV3 skatītājiem, tāpēc, pārraidot Paziņojumus, Sabiedrība nav izdarījusi administratīvo pārkāpumu, kas minēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 166.¹³ pantā.

[8.6] Sabiedrības ieskatā, Paziņojumi nav uzskatāmi par reklāmu, jo tajos iztrūkst būtisks elements, ņemot vērā Reklāmas likuma 1.pantu – nolūks veicināt kādu preču vai pakalpojumu popularitāti vai pieprasījumu. TV3 pārraidītā sižeta nolūks bija informēt patērētājus par viņu tiesībām, līdz ar to Paziņojumi ir uzskatāmi par informējošu īsa komentāra sižetu, kam piemērojami Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta ceturtās daļas noteikumi, kuri nosaka, ka „elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina, lai fakti un notikumi raidījumos tiktu atspoguļoti godīgi, objektīvi, veicinot viedokļu apmaiņu, un atbilstu vispārpieņemtiem žurnālistikas un ētikas principiem”.

[8.7] Sabiedrība uzskata, ka PTAC ir kļūdaini interpretējis faktiskos apstākļus un nepareizi piemērojis tiesību normas, un uz tās izplatītajiem Paziņojumiem nekādā veidā nevar attiecināt NKAL 4.panta otrās daļas 1. un 2.punktā minētos nosacījumus, jo neizpildās attiecīgie nosacījumi un Paziņojumi nebija maldinoši.

Sabiedrība norāda, ka tās rīcība bija atbilstoša tādai, ko patērētāji pamatoti sagaidītu, jo vidusmēra patērētājs pamatoti sagaidītu, ka viņš tiks informēts par iespējamām izmaiņām Latvijas populārākā televīzijas pakalpojuma pieejamībā, un viņa interesēs nebūtu sagaidīt, ka TV3 retranslēšana tiek pārtraukta bez brīdinājuma.

Sabiedrības rīcība bija atbilstoša godīgai tirgus praksei, jo patērētāju laicīga informēšana par sniegtā pakalpojuma pieejamības iespējamu ierobežojumu ir būtiska un, ņemot vērā, ka Lattelecom neizpildīja savu informēšanas pienākumu, tad, rūpējoties par TV3 skatītājiem, to darīja Sabiedrība.

Sabiedrības darbības nav būtiski negatīvi ietekmējušas vidusmēra patērētāja ekonomisko rīcību, jo Sabiedrības rīcībā nav ziņu par to, ka izplatītie Paziņojumi būtu būtiski negatīvi ietekmējuši vai varētu būtiski negatīvi ietekmēt vidusmēra patērētāja ekonomisko rīcību un šāds apgalvojums nav pamatots ar PTAC pierādījumiem.

Sabiedrības īstenotā komercprakse nav maldinoša, jo Paziņojumā izmantotais jēdziens „iespējams” nevar radīt nepieciešamību veikt aktīvas darbības, jo tajā brīdī izmaiņas vēl nav notikušas, un ar Paziņojumu saturu TV3 skatītāji tika savlaicīgi brīdināti par iespējamību, ka Sabiedrības pakalpojums nebūs pieejams Lattelecom klientiem. Ņemot vērā, ka vienošanās ar Lattelecom netika panākta un TV3 tik tiešām no 2014.gada 1.aprīļa vairs nav pieejama skatītājiem, tad Sabiedrība uzskata, ka ir pietiekoši pierādījumi tam, ka Paziņojumi bija patiesi un neradīja maldīgu priekšstatu. Sabiedrība uzsver, ka PTAC nav ņēmis vērā to, ka tiem patērētājiem, kas vēlas turpināt izmantot Sabiedrības sniegtos televīzijas pakalpojumus, bet kas ir Lattelecom klienti, tiešām ir jāveic aktīvas darbības, lai turpinātu izmantot Sabiedrības sniegtos pakalpojumus.

Sabiedrība pauž viedokli, ka LAPK 166.¹³ panta trešajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvs nav konstatējams un administratīvā lieta par NKAL pārkāpumiem ir izbeidzama.

[9] Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laikā 2014.gada 9.maijā tika saņemts Sabiedrības pārstāves lūgums atlikt administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu, lai iesniegtu papildu informāciju lietā, un lūgums precizēt konstatētos pārkāpumus, kā arī tika iesniegta papildu informācija lietā.

[10] 2014.gada 12.maijā vēstulē Nr.3.2.-1-K-34/3674 PTAC informēja Sabiedrību par to, ka atjauno 2014.gada 7.aprīļa vēstulē Nr.3.2.-1-K-34;K-35;K-43/2773 pieprasītās informācijas par attiecīgo paziņojumu izplatīšanas laika posmu, vietu un apjomu iesniegšanas termiņu līdz 2014.gada 19.maijam, paziņoja par jaunu administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laiku, proti, 2014.gada 29.maiju, kā arī sniedza papildu informāciju par iespējamo Sabiedrības pieļauto pārkāpumu.

[11] 2014.gada 19.maijā PTAC saņēma Sabiedrības 2014.gada 15.maija vēstuli, ar kuru iesniegta informācija par Paziņojumu izplatīšanas laiku un apjomu un kurā sniegta šāda papildu informācija lietā:

[11.1] Attiecībā uz Lattelecom pakalpojumu izmaksām Sabiedrība vērš uzmanību uz to, ka jebkuram patērētājam ir publiski pieejama informācija par Lattelecom un citu maksas televīzijas operatoru pakalpojumu cenām, atsaucoties uz attiecīgo Lattelecom mājaslapu. Sniedzot norādes uz televīzijas operatora izvēli izplatīt noteiktus kanālus katrā atsevišķā televīzija pakā, Sabiedrība uzskata, ka patērētāji nekad netiek informēti par izmaksu lielumu, kāds veidojas operatoram, komplektējot un izplatot konkrēto kanālu paku. Sabiedrības ieskatā, Lattelecom, veidojot maksas televīzijas piedāvājumu, lielākā daļa no izmaksām veidojas tieši no licences maksājumiem kanālu ražotājiem, kas nav publiski pieejama, un Sabiedrība paziņojumā, kas iesākas ar vārdiem: „*Mēs prasām mazāk kā 18 euro centus mēnesī par abonentu*”, ir informējusi sabiedrību par to, kāds ir licences maksas apmērs TV3 kanāla izplatīšanai Lattelecom interaktīvās televīzijas platformā, proti, 0,18 EUR par abonentu. Ar paziņojumu Sabiedrība vēlējas informēt patērētāju, kāds ir licences

maksas apmērs, ko Sabiedrība prasa no Lattelecom konkrētajā gadījumā, salīdzinot šo summu ar Lattelecom piedāvājumu katram patērētājam – abonēšanas maksu, kas ir publiski pieejama Sabiedrības mājaslapā. Tas, ka 0,18 EUR par abonentu ir neliela daļa no 9,32 EUR vienam abonentam (par Lattelecom Pamata pakas abonēšanu) ir neapšaubāms fakts, kas ir skaidrs ikvienam vidusmēra patērētājam.

[11.2] Sabiedrība uzskata, ka paziņojuma adresāti tika aicināti novērtēt atšķirību starp pieprasīto licences maksājumu par vienu abonentu (0,18 EUR) un Lattelecom Pamata pakas abonēšanas maksu vienam abonentam (9,32 EUR). Vidusmēra patērētājs saprot, ka visa nepieciešamā informācija par pieejamajiem pakalpojumiem ir brīvi pieejama internetā.

[11.3] Paziņojums nav uzskatāms par maldinošu, jo mērķis bija informēt TV3 skatītājus par televīzijas kanāla pieejamību konkrētā operatora maksas televīzijas piedāvājumā, un Sabiedrība informēja patērētājus par licences maksas apmēru, kas tiek piedāvāts Lattelecom par televīzijas kanāla TV3 retranslāciju interaktīvajā televīzijā. Informācijas sniegšana par licences maksu nevar ietekmēt vidusmēra patērētāju tādējādi, ka tas pieņemtu tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis. Informācijai par licences maksu nav nekādas saiknes ar patērētāju uzvedību, bet laicīga informēšana par kanāla pieejamību ir labas prakses izpausme.

[11.4] Sabiedrība atkārtoti pauž viedokli, ka konkrētajā gadījumā nav konstatējamas LAPK 166.¹³ panta trešajā daļā minētā administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmes.

[12] Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laikā 2014.gada 29.maijā Sabiedrības pārstāve pamatojās uz rakstveidā sniegtajiem argumentiem, jaunus argumentus lietā neizteica, pārkāpumu neatzina un nepiekrita administratīvā soda piemērošanai.

Izvērtējot lietā esošos materiālus, PTAC secina turpmāk minēto:

1) Atbilstoši NKAL 1.panta pirmās daļas 1.punktam, kas nosaka, ka *komercprakse ir darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces (ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas) pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam*, Sabiedrības darbība saistībā ar patērētājiem sniegtajiem Paziņojumiem, ir uzskatāma par komercpraksi NKAL izpratnē, jo ir tieši saistīta ar Sabiedrības piedāvāto televīzijas pakalpojumu sniegšanu patērētājiem. Pēc būtības Paziņojumu sniegšana ir vērsta uz televīzijas kanāla TV3 skatīšanās veicināšanu, tādējādi veicinot Sabiedrības piedāvāto televīzijas pakalpojumu izmantošanu, par ko liecina, piemēram, Sabiedrības izplatītajos paziņojumos ietvertais aicinājums skatīties televīzijas kanālu TV3 arī turpmāk, sniegtā informācija par iemīļotākajām pārraidēm, raidījumiem, seriāliem u.c. Savukārt, Sabiedrība ir atzīstama par komercprakses īstenotāju saskaņā ar NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punktu, kas paredz, ka komercprakses īstenotājs ir *jebkura fiziskā vai juridiskā persona, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros īsteno komercpraksi, kā arī jebkura cita fiziskā vai juridiskā persona, kas rīkojas komercprakses īstenotāja vārdā vai uzdevumā*.

Attiecībā uz Sabiedrības viedokli par to, ka Paziņojumi nav uzskatāmi par reklāmu Reklāmas likuma izpratnē, PTAC norāda, ka Paziņojumi, kā minēts, ir uzskatāmi par komercpraksi un konkrētajā gadījumā tiek vērtēta Sabiedrības īstenotā komercprakse saskaņā ar NKAL nostiprināto tiesisko regulējumu, līdz ar to apstāklim,

vai Paziņojumi atbilst Reklāmas likumā minētajai reklāmas definīcijai nav būtiskas nozīmes lietā. Tāpat norādāms, ka lietas ietvaros netiek vērtēta Sabiedrības darbības atbilstība Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumam, kas reglamentē Latvijas jurisdikcijā esošo elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības kārtību un noteikumus.

2) Atbilstoši NKAL 4.panta pirmās daļas noteikumiem *negodīga komercprakse ir aizliegta*, un NKAL 4.panta otrās daļas 1.un 2.punktā ir noteikts, ka *komercprakse ir negodīga, ja iestāties vismaz viens no šādiem nosacījumiem: 1) tā neatbilst profesionālajai rūpībai un būtiski negatīvi ietekmē vai var būtiski negatīvi ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja vai tādas patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja ekonomisko rīcību attiecībā uz precī vai pakalpojumu, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar; 2) tā ir maldinoša.*

Saskaņā ar NKAL 6.pantu *komercpraksi uzskata par profesionālajai rūpībai neatbilstošu, ja tā netiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispāratzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam.* Savukārt, saskaņā ar NKAL 9.panta pirmās daļas 1.punktu *komercpraksi uzskata par maldinošu, ja, ņemot vērā visus apstākļus, patērētājs tās ietekmē pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis. Komercpraksi uzskata par maldinošu šādos gadījumos: (..) tās ietvaros tiek sniegta nepatiesa informācija vai šī informācija jebkādā veidā, tostarp vispārējās pasniegšanas ziņā, maldina vai varētu maldināt vidusmēra patērētāju pat tad, ja faktiski ir pareiza.*

3) Sabiedrības īstenoto komercpraksi PTAC vērtē no vidusmēra patērētāja uztveres viedokļa, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.2006/2004 („Negodīgas komercprakses direktīva”), un Eiropas Kopienas tiesas (turpmāk – EKT) praksē norādītos vidusmēra patērētāja kritērijus – patērētājs, kurš ir pietiekoši ziņošs un labi informēts, kā arī pietiekoši vērtīgs un piesardzīgs (skat. Direktīvas preambulas 18.punkts; EKT C-112/99, 52.paragrāfs; C-44/01, 55.paragrāfs; C-356/04, 78.paragrāfs; C-381/05, 23.paragrāfs).

Saskaņā ar Negodīgas komercprakses direktīvas (2005/29/EK, 2005.gada 11.maijs) preambulas 11.punktu ar šo direktīvu ir sasniedzama augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzība, nosakot vienotu vispārēju aizliegumu tādai negodīgai komercpraksi, kas kropļo patērētāju saimniecisko rīcību. Minētās direktīvas 2.panta e) punkts nosaka, ka *būtiski kropļot patērētāja saimniecisko rīcību” nozīmē izmantot komercpraksi, lai būtiski mazinātu patērētāja spējas pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, tādējādi liekot patērētājam pieņemt tādus lēmumus par darījuma veikšanu, kādus viņš citādi nebūtu pieņēmis.* Savukārt 2.panta k) punkts nosaka, ka *„lēmums veikt darījumu” ir jebkurš patērētāja pieņemts lēmums par to, vai, kā un pēc kādiem noteikumiem veikt pirkumu, vai veikt pilnus vai daļējus maksājumus, paturēt produktu vai no tā atbrīvoties, vai attiecībā uz to izmantot līgumtiesības, neatkarīgi no tā, vai patērētājs nolemj rīkoties vai no rīcības atturēties.*

4) No lietā esošajiem materiāliem izriet, ka Sabiedrība, izplatot Paziņojumus, ir sniegusi patērētājiem informāciju par iespējamu TV3 turpmāku nepieejamību Lattelecom interaktīvajā televīzijā un izteikusi aicinājumu patērētājiem noslēgt līgumu ar citu pakalpojumu sniedzēju. Sabiedrība paskaidrojusi, ka šāda rīcība ir pamatota ar

patērētāja interesi sagaidīt, ka viņš tiek informēts par iespējamām izmaiņām televīzijas pakalpojuma pieejamībā un brīdināts par televīzijas kanāla retranslēšanas pārtraukšanu. Sabiedrība uzskata, ka patērētāju laicīga informēšana par sniegtā pakalpojuma pieejamības iespējamu ierobežojumu ir būtiska un tādā veidā Sabiedrība ir izpildījusi informēšanas pienākumu Lattelecom vietā.

PTAC piekrīt, ka informācija par pakalpojuma pieejamību ir būtiska patērētāja lēmuma par rīcību saistībā ar darījumu pieņemšanas kontekstā, kas izriet arī no NKAL 9.panta otrās daļas 1.punkta noteikumiem. Taču sniegtajai informācijai ir jābūt pamatotai, atbilstoši un sniegtai veidā, kas nevar negatīvi ietekmēt vidusmēra patērētāja ekonomisko rīcību. No lietā esošās informācijas secināms, ka Sabiedrības un Lattelecom pārrunas par attiecīgā līguma slēgšanu tika uzsāktas 2014.gada 20.februārī, un puses turpināja sarunas un saraksti visu 2014.gada martu, kā arī pārrunas turpinājās pēc 2014.gada 2.aprīļa. PTAC ieskatā, konkrētajā gadījumā darbība, kas saistīta ar informācijas, kas balstīta uz varbūtību/ iespējamību, nevis uz apstiprinātiem un pierādītiem faktiem, sniegšana patērētājiem un, pamatojoties uz to, izteikts aicinājums lauzt noslēgtos pakalpojumu līgumus un tos noslēgt ar citiem pakalpojumu sniedzējiem, nav pieļaujama un šāda komercprakse ir vērtējama kā profesionālajai rūpībai neatbilstoša, jo tā nav veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispāratzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam.

PTAC vērtējumā, vidusmēra patērētājs, saņemot informāciju par pakalpojuma pieejamību, var pamatoti paļauties uz to, ka sniegtā informācija ir ticama, pārbaudīta, pierādīta un tāda, uz kuru pamatojoties patērētājs var pieņemt lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, un šāda komercprakse atbilstu profesionālās rūpības prasībām, godīgai tirgus praksei, kā arī labas ticības principam. Paziņojumi, kurus izplatījusi Sabiedrība, ir uzskatāmi par tādiem, uz kuriem attiecīgā patērētāju grupa, proti, Lattelecom interaktīvās televīzijas pakalpojuma lietotāji, paļāvās un kam uzticējās, pieņemot ekonomiska rakstura lēmumus. Komercprakse, it īpaši sniegtajos Paziņojumos izteiktais aicinājums veikt noteiktas saimnieciska rakstura darbības, ņemot vērā to saturu, pasniegšanas veidu un laiku, tostarp to, ka televīzijas kanāls TV3 Paziņojumu izplatīšanas laikā bija skatītākais kanāls Latvijā (kā to norāda arī pati Sabiedrība), ir vērtējama kā tāda, kas neatbilst profesionālās rūpības kritērijiem, vispāratzītai tirgus praksei un labas ticības principam, jo faktiski konkrētajā situācijā Sabiedrība, izsakot aicinājumu patērētājiem pārslēgt līgumus, negodīgā veidā izmanto patērētāju uzticēšanos sniegtajai informācijai un zināšanu trūkumu par visiem līguma, kas saistīts ar Sabiedrības un Lattelecom saistībām, slēgšanas apstākļiem.

5) Izvērtējot lietā esošo informāciju, PTAC konstatē, ka Sabiedrības sniegtais paziņojums „(..) *Mēs prasām mazāk kā 18 euro centus mēnesī par abonentu, kas ir nieks salīdzinājumā ar abonēšanas maksu par Lattelecom interaktīvo televīziju (..)*” ir uzskatāms par maldinošu, jo tas radīja vai varēja radīt vidusmēra patērētājam nepatiesu priekšstatu par to, ka salīdzinājumā ar Lattelecom interaktīvās televīzijas pakalpojuma abonēšanas maksu Sabiedrība prasa vien nelielu naudas summu (18 euro centus par abonentu) un ka tas ir lēti. PTAC ieskatā, šāda Sabiedrības sniegta informācija vidusmēra patērētājam, kura rīcībā nav pilnīgas informācijas par patiesajām Lattelecom interaktīvās televīzijas pakalpojuma izmaksām, radīja vai varēja radīt maldinošu iespaidu par to, ka, lai arī turpmāk būtu pieejams televīzijas kanāls TV3, patērētājam abonēšanas maksai būtu jāpieskaita vien 0,18 EUR, kas neatbilst faktiskajai situācijai, jo televīzijas pakalpojuma cena neveidojas, mehāniski saskaitot

konkrētu televīzijas kanālu licences maksas, bet gan tas ietver kompleksu cenas veidošanas mehānismu. Līdz ar to konkrētajā paziņojumā ietvertā informācija, kurā uzsvērtā viena pakalpojuma cenu veidojoša komponente, kas turklāt, ņemot vērā vispārēji zināmo produktu cenu veidošanas mehānismu, nav obligāti attiecināma uz katru atsevišķu abonentu, bet tās iekļaušana abonēšanas maksā ir atkarīga no dažādiem kritērijiem (piemēram, kopējā konkrētā pakalpojuma izmantotāju skaita, mārketinga pasākumiem, administratīvajiem, tehniskajiem izdevumiem u.c.), vidusmēra patērētājam neļauj veidot uz pilnīgu un vispusīgu informāciju balstītu viedokli un attiecīgi pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu.

Ir noraidāms Sabiedrības arguments par izplatītā paziņojuma mērķi, proti, informēt Sabiedrību par licences maksas apmēru, salīdzinot to ar Lattelecom piedāvājumu katram patērētājam, jo no minētā paziņojuma viennozīmīgi neizriet, ka 0,18 EUR ir attiecīgā licences maksa, un veiktais salīdzinājums nav objektīvi pamatots.

Tāpat PTAC uzskata par nepamatotu Sabiedrības norādi uz to, ka vidusmēra patērētājs nepieciešamo informāciju var iegūt internetā, tostarp Lattelecom mājaslapā, jo arī šādā veidā pieejama informācija nenodrošina patērētājam iespēju veikt objektīvu cenas salīdzinājumu, tā kā konkrēta piedāvājuma abonēšanas maksa nav objektīvi salīdzināma ar atsevišķam televīzijas kanālam noteikto licences maksu.

No lietā esošajiem materiāliem arī secināms, ka Sabiedrība nav iesniegusi pierādījumus, kas apliecina paziņojuma „*Mēs prasām mazāk kā 18 euro centus mēnesī par abonentu, kas ir nieks salīdzinājumā ar abonēšanas maksu par Lattelecom interaktīvo televīziju*” patiesumu, jo nav pierādījusi, ka veiktais salīdzinājums starp naudas summu, ko Sabiedrība prasa no Lattelecom par abonentu, un abonēšanas maksu, ko patērētājs maksā par Lattelecom interaktīvās televīzijas pakalpojuma izmantošanu, ir pamatots, objektīvs un ļauj pieņemt patērētājam uz informāciju balstītu lēmumu. Līdz ar to saskaņā ar NKAL 15.panta trešo daļu PTAC kā uzraudzības iestāde uzskata, ka minētais apgalvojums ir nepatiess. Faktiski, sniedzot šādu paziņojumu, Sabiedrība, lai veicinātu tās piedāvātā televīzijas pakalpojuma pieprasījumu, izmanto patērētāja uzticēšanos un nezināšanu par attiecīgā pakalpojuma patieso abonēšanas maksu un tās veidošanos, kā arī par visiem Sabiedrības un Lattelecom līguma slēgšanas apstākļiem.

6) PTAC konstatē, ka minētās komercprakses ietekmē tika vai varēja tikt būtiski negatīvi ietekmēta vidusmēra patērētāja ekonomiskā uzvedība, proti, patērētājs, ņemot vērā visus apstākļus, tās ietekmē pieņēma vai varēja pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis, piemēram, Sabiedrības sniegto Paziņojumu ietekmē patērētājs pieņēma vai varēja pieņemt lēmumu vērsties pie pakalpojumu sniedzēja, ar kuru noslēgts līgums par interaktīvās televīzijas pakalpojumu sniegšanu (piemēram, veikt zvanus, vērsties elektroniskā vai citādā veidā, lai interesētos par pakalpojumu), lēmumu mainīt pakalpojumu sniedzēju u.tml., ko citādi, ja Paziņojumi netiktu sniegti, patērētājs nebūtu pieņēmis, un tā rezultātā tika vai varēja tikt būtiski negatīvi ietekmēta patērētāja ekonomiskā rīcība. To apstiprina arī PTAC rīcībā lietā esošā informācija, ko iesniegusi Lattelecom.

Ņemot vērā minēto, ir noraidāms Sabiedrības arguments par pierādījumu neesamību attiecībā uz faktu, ka izplatītie Paziņojumi būtu būtiski negatīvi ietekmējuši vai varētu būtiski negatīvi ietekmēt vidusmēra patērētāja ekonomisko rīcību. Turklāt šajā sakarā atzīmējams, ka saskaņā ar NKAL 15.panta devītās daļas noteikumiem

komercprakses pārkāpuma konstatēšanā nav nepieciešami pierādījumi par komercprakses īstenotāja nodarītajiem zaudējumiem.

7) Iepriekš minēto apsvērumu dēļ Sabiedrības īstenotā komercprakse atbilstoši NKAL 6.pantam un 9.panta pirmās daļas 1.punktam ir atzīstama par profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi, kas būtiski negatīvi ietekmē vai var būtiski negatīvi ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja vai tādas patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja ekonomisko rīcību attiecībā uz precī vai pakalpojumu, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar, un maldinošu komercpraksi.

Saskaņā ar NKAL 4.panta otrās daļas 1. un 2.punktu par negodīgu komercpraksi ir atzīstama profesionālajai rūpībai neatbilstoša komercprakse, kas būtiski negatīvi ietekmē vai var būtiski negatīvi ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja vai tādas patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja ekonomisko rīcību attiecībā uz precī vai pakalpojumu, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar, un maldinoša komercprakse. NKAL 4.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka negodīga komercprakse ir aizliegta.

Līdz ar to, īstenojot šādu komercpraksi, Sabiedrība ir pārkāpusi NKAL 4.panta pirmajā daļā noteikto negodīgas komercprakses īstenošanas aizliegumu un ir izdarījusi LAPK 166.¹³ panta trešajā daļā noteikto administratīvo pārkāpumu.

NKAL 15.panta astotā daļa nosaka: „*ja uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām; 2) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi; 3) aizliedz negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama; 4) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu publicēt attiecīgajai komercpraktei atbilstošā saziņas līdzeklī paziņojumu, kurā norāda laboto informāciju, atsaucot negodīgo komercpraksi; 5) piemēro administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā*”.

PTAC uzskata, ka konkrētajā gadījumā, ņemot vērā Sabiedrības īstenotās komercprakses raksturu un būtību, kā arī secinot, ka Sabiedrība kopš 2014.gada 1.aprīļa nav izplatījusi Paziņojumus televīzijā, nebūtu lietderīgi pieņemt NKAL 15.panta astotās daļas 1.,2.,3. un 4.punktā noteiktos lēmumus. Konkrētajā gadījumā, ņemot vērā LAPK 9.panta pirmo daļu, proti, ka Sabiedrība ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība, to, ka iespējamās kaitīgās sekas ir neatgriezeniski iestājušās, un apstākli, ka Sabiedrība ir īstenojusi negodīgu komercpraksi, kuras ietekmē vidusmēra patērētājs pieņēma vai varēja pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis, PTAC uzskata, ka Sabiedrībai par izdarīto administratīvo pārkāpumu saskaņā ar NKAL 15.panta astotās daļas 5.punktu būtu piemērojams administratīvais sods, kas paredzēts LAPK 166.¹³ panta trešajā daļā.

LAPK 32.panta otrajā daļā ir paredzēts, ka, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saistībā ar Sabiedrības izdarītā pārkāpuma raksturu norādāms, ka saskaņā ar PTAL 25.panta ceturtais daļas 6¹.punktu PTAC funkcijās ietilpst negodīgas komercprakses un reklāmas uzraudzība, izņemot zāļu un veterināro zāļu jomu, lai nodrošinātu patērētāju tiesību un ekonomisko interešu ievērošanu. Sabiedrības pārkāpums nav uzskatāms par maznozīmīgu, jo tas var skart plašu patērētāju loku.

Atbilstoši LAPK 9.panta pirmajā daļā noteiktajam par administratīvo pārkāpumu atzīstama vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība. Tādējādi vispārējā gadījumā administratīvā pārkāpuma lietā jākonstatē pie atbildības saucamās personas vaina. Ar vainu saprotama fiziskās personas subjektīvā psihiskā attieksme pret nodarījumu. Kā norādīts tiesību literatūrā, juridisko personu atbildības noteikšanā vainas jautājums nevar būt risināms veidā, kādā tiek noteikta fizisko personu vaina. Tāpēc juridiskās personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus, proti, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt normatīvo aktu, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā atbildība, ievērošanu, un, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo normatīvo aktu ievērošanu (skat. Senāta 2009.gada 5.marta sprieduma lietā Nr.SKA-19/2009 19.punktu). Konkrētajā gadījumā ir secināms, ka Sabiedrība varēja atturēties no Paziņojumu izplatīšanas un nodrošināt normatīvo aktu ievērošanu īstenojamā komercpraksē.

Attiecībā uz Sabiedrības norādi par nevainīguma prezumpcijas principa pārkāpšanu PTAC paskaidro, ka sarakstes vēstulēs ar Sabiedrību PTAC tika norādījis uz pirmšķietami konstatēto pārkāpumu un tā iespējamo raksturu un būtību, lai tādējādi nodrošinātu Sabiedrībai iespēju pilnīgāk un efektīvāk izmantot savas tiesības sniegt paskaidrojumus un viedokli lietā, kā arī pilnīgi un vispusīgi izvērtētu Sabiedrības īstenoto komercpraksi. Līdz šā lēmuma pieņemšanai PTAC nav atzinis Sabiedrību par vainīgu konkrēta pārkāpuma pieļaušanā. Turklāt lietas izskatīšanas laikā Sabiedrība pati ir lūgusi PTAC precizēt konstatētos pārkāpumus. Līdz ar to PTAC noraida Sabiedrības argumentu par to, ka tādējādi būtu pārkāpts nevainīguma prezumpcijas princips un Sabiedrība būtu atzīta par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīta, kamēr tās vaina nav pierādīta likumā noteiktajā kārtībā.

Ņemot vērā to, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums, lietā nepastāv apstākļi, kas varētu būt par pamatu lietvedības izbeigšanai (LAPK 239.pants), lietā nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, kā arī konstatētais pārkāpums nav uzskatāms par maznozīmīgu un tādēļ Sabiedrība konkrētajā gadījumā nav atbrīvojama no administratīvās atbildības (LAPK 21.pants), un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju un citus tirgus dalībniekus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtotā, PTAC uzskata, ka nepieciešams Sabiedrībai piemērot administratīvo sodu. PTAC ieskatā ar administratīvā soda palīdzību Sabiedrība tiks motivēta savā turpmākajā komercdarbībā nepieļaut līdzīga rakstura pārkāpumu izdarīšanu. Arī LAPK 1.panta pirmā daļa nosaka, ka administratīvo pārkāpumu likumdošanas uzdevums ir aizsargāt sabiedrisko iekārtu, īpašumu, pilsoņu sociāli ekonomiskās, politiskās un personiskās tiesības un brīvības, kā arī komersantu, iestāžu un organizāciju tiesības un likumīgās intereses, noteikto pārvaldes kārtību, valsts un sabiedrisko kārtību, nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus, audzināt pilsoņus likumu precīzas un stingras ievērošanas garā, ieaudzināt viņos cieņas pilnu attieksmi pret citu pilsoņu tiesībām, godu un pašcieņu, pret sadzīves noteikumiem, apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību sabiedrības priekšā. Vienlaikus PTAC ņem vērā, ka saskaņā ar LAPK 22.pantu administratīvā soda piemērošanas mērķis ir arī audzināt personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, lai tā ievērotu likumus.

LAPK 32.panta pirmā daļa nosaka, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem. Saskaņā ar LAPK 166.¹³ panta trešo daļu par negodīgu komercpraksi

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no trīsdesmit pieciem līdz septiņsimt *euro*, bet juridiskajām personām — no septiņdesmit līdz četrpadsmit tūkstoš *euro*.

Izskatot lietu, nav konstatēti atbildību mīkstinošie un atbildību pastiprinošie apstākļi (LAPK 33. un 34.pants).

Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, izdarītā pārkāpuma raksturu, būtību, pārkāpuma izdarīšanas laiku un apstākļus, Paziņojumu izplatīšanas apjomu un ilgumu, proti, Sabiedrības interneta vietnē un televīzijas kanālā TV3 no 13.03. līdz 31.03.2014. ar attiecīgu Paziņojumu izplatīšanas biežumu minētajā televīzijas kanālā, kā arī iepriekšējo PTAC praksi, piemērojot administratīvos naudas sodus par negodīgas komercprakses īstenošanu, PTAC uzskata, ka par konkrētās negodīgas komercprakses īstenošanu Sabiedrībai ir uzliekams naudas sods 5000.00 EUR apmērā, kas konkrētajā gadījumā ir uzskatāms par samērīgu naudas sodu, īpaši ņemot vērā patērētāju kolektīvajām ekonomiskajām interesēm radīto apdraudējumu un nepieciešamību Sabiedrību un citus tirgus dalībniekus atturēt no turpmākas šādas komercprakses īstenošanas.

Izvērtējot lietas materiālus un izskatīšanā konstatētos apstākļus, pamatojoties uz NKAL 1.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, 4.panta pirmo daļu un otrās daļas 1. un 2.punktu, 6.pantu, 9.panta pirmās daļas 1.punktu, 15.panta pirmo daļu un astoto daļu, LAPK 9.panta pirmo daļu, 22.pantu, 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 32.panta pirmo un otro daļu, 166.¹³ panta trešo daļu, 215.⁴ pantu, 240.pantu, 271.panta ceturto daļu, 272.pantu, 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 1.punktu,

n o l e m t s:

uzlikt SIA „TV 3 LATVIA”

juridiskā adrese: Dzelzavas iela 120G, Rīga, LV-1021

reģistrācijas numurs: 40103065880

naudas sodu 5000.00 EUR (pieci tūkstoši *euro*, 00 centi) apmērā.

Pieņemto lēmumu saskaņā ar NKAL 16.pantu, LAPK 238.pantu, 288.panta pirmo un otro daļu un 289.panta pirmo daļu SIA „TV 3 LATVIA” var pārsūdzēt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā Rīgā, Abrenes ielā 3 normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā desmit darba dienu laikā no pilna lēmuma paziņošanas dienas, tiesai adresēto sūdzību iesniedzot Patērētāju tiesību aizsardzības centrā, Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010.

Saskaņā ar *Paziņošanas likuma* 6.panta pirmo daļu, saņemot dokumentu vai informāciju uz vietas iestādē, adresāts par to parakstās, izņemot gadījumu, kad saskaņā ar normatīvajiem aktiem parakstīšanās par saņemšanu nav nepieciešama. Iestādes izsniegto dokumentu vai sniegto informāciju uzskata par paziņotu ar brīdi, kad adresāts ir parakstījis par saņemšanu. *Paziņošanas likuma* 8.panta trešajā daļā ir paredzēts, ka dokuments, kas paziņots kā ierakstīts pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā.

Naudas sods jāsamaksā ar pārskaitījumu, maksājuma uzdevumā norādot:

Saņēmējs:

Valsts kase Reģistrācijas numurs 90000050138

Saņēmēja iestāde:

Valsts kase BIC kods TREL LV22

Konts (IBAN) LV12TREL1060121019400
Maksājuma mērķis: Lēmums Nr. E03-PTU-K34-16
Pieņemšanas datums: 2014.gada 29.maijs

Naudas sods jāsamaksā ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc dienas, kad saņemts lēmums.

Patērētāju tiesību aizsardzības centra
Patērētāju tiesību uzraudzības departamenta
direktore / iestādes direktora vietniece (personiskais paraksts) Ieva Baldiņa - Brūklīte

IZRAKSTS PAREIZS